

“ Desværre fyger Trumps giftige retoriske ugræs hen over Atlanten og gribes ivrigt af såvel politikere som debattører og omplantes til dansk kontekst i en opviglet kamp mod det, som ret unuanceret over en bred kam kaldes woke

Sune Gylling Æbelø

Læs side 3

“ Der er sådan set ikke noget at sige til, at de tyske vælgere står på gyngende grund. Vi, der er født engang i anden halvdel af det 20. århundrede, oplever en verden i tumult. Alt er i opbrud. Intet synes at være som før

Marc-Christoph Wagner

Læs side 5

Foto: Thomas Borberg

“ Min mormors sorg er dyb og gammel. Det, hun har ventet på hele sit liv, er aldrig kommet, og nu er hun ved at miste troen på, at det nogensinde vil ske. Hun har set det før, og hun ved, at hver gentagelse af katastrofen og volden gør en tilbagevenden mere fjern, mere umulig

Anarim Chahabi

Læs side 6-7

I de europæiske hovedstæder må man nu forstå, at det er den stærkestes lov, som gælder. Der findes kun et svar: Europæerne må rejse sig fra fatalismens lænestol.

DET, I TALER OM
CHRISTIAN JOHANNES IDSKOV
DEBATREDAKTØR

I de første år af Vladimir Putins regime besøgte Financial Times-journalisten Gideon Rachman talsmand Dmitrij Peskovs kontor. På Peskovs pc kørte en pause-skærm med citater fra George Orwells dystopiske roman '1984' såsom »Krig er fred« og »Frihed er slaveri«. Dette fleksible forhold til sandhed præger i høj grad fortsat Rusland. Siden invasionen af Ukraine har Putin hævdet, at nazister eller sataniske LGBTIQI-aktivister sidder ved magten i Kiev. Det rystende er, at denne form for orwellske løgne nu også spredes af lederen af den såkaldt frie verden – manden, der denne uge udråbte sig selv til konge og tidligere har hævdet, at han har »de bedste ord«.

“ Champagnepropperne i Moskva er allerede poppet

Europa er ikke alene hjemme. Det er Danmark

Forholdet mellem USA og Europa befinder sig i en skæbnestund. Men trods Donald Trumps transatlantiske udfald har Danmark få kort på hånden, lyder det fra Anders Wivel, professor i international politik.

SIKKERHEDSPOLITIK INTERVIEW

MAGNUS KOFOED LASSEN

I årtier har USA været Danmarks nærmeste allierede. Men de seneste uger har det transatlantiske forhold slået revner. Først betonedede Donald Trump, at et ejerskab af Grønland var en »absolut nødvendighed«. Efterfølgende langede vicepræsident JD Vance ud efter Europa i sin tale ved sikkerhedskonferencen i München. Og senest mødtes USA og Rusland om forhandlingsbordet for at diskutere en afslutning på krigen i Ukraine – uden deltagelse fra Ukraine eller Europa. Igennem det hele har statsminister Mette Frederiksen (S) dog stået fast på, at hun stadig anser USA som Danmarks nærmeste allierede. Men hvor meget kan det dansk-amerikanske ægteskab holde til? Og har vi overhovedet råd til skilsmissem? Vi har spurgt Anders Wivel, professor i international politik ved Københavns Universitet, der forsker i småstaters sikkerhed. Anders Wivel, hvorfor bliver Mette Frederiksen ved med at understøtte, at USA er vores tætteste allierede trods omstændighederne? »Det gør hun, fordi USA er vores tætteste allierede. Der er ikke andre alternativer«. Hvor længe kan hun blive med det? »Altså, jeg har meget svært ved at forestille mig dansk sikkerheds- og forsvarspolitik de næste mange, mange år uden USA. Og så er det klart, at vi nu er på vej til at få en sikkerheds- og forsvarspolitik, der i højere grad handler om stå bedre sammen i Europa i stedet for kun at sætte vores

“ Derfor handler det for Danmark om at holde USA tilfredse
Anders Wivel, professor i international politik, Københavns Universitet.

Volodymyr Zelenskyy, sagde Trump denne uge, er en »diktator, der ikke afholder valg«, og påstod i samme ombæring, at Ukraines præsident har meget lav opbakning blandt befolkningen. Ifølge Trump var det ikke Rusland, men Ukraine, der startede krigen. Disse udsagn ville være til at grine af, hvis ikke det markerede et dybt brud mellem Europa og USA. Trumps ord faldt i en uge, der meget vel kan vise sig at være det egentlige *Zeitenwende* (vendepunkt), som tyskerne kalder det. Hvad vi ser nu, er enden på Vesten, som den har set ud siden Murens fald. I Washington inddeles verden på ingen måde længere efter godt og ondt, rigtigt og forkert, som i Berlin, Paris, London og København. 35 år efter afslutningen på den kolde krig er det helt uklart, hvilke værdier der stadig forener USA og Europa.

DEN AMERIKANSKE ADMINISTRATION GØR det i disse dage klart, at de alene vil bestemme, hvordan krigen mod Ukraine ender – og hvordan Europas grænser skal se ud. Det blev tydeligt under sikkerhedskonferencen i München forrige weekend og endnu mere, da en amerikansk delegation i Saudi-Arabien mødtes tirsdag med en russisk ditto for at indlede fredsforhandlinger – uden ukrainske eller europæisk deltagelse. I Kreml må de knibe sig i armen. Alt tyder på en total triumf for russisk propaganda. Champagnepropperne i Moskva er allerede poppet. Ukraine kan formentlig glemme alt om Nato-medlemskab og står med al sandsynlighed til at blive en koloniseret brik i et geopolitisk magtspil mellem stormagter. Imens river europæerne sig i håret og spørger sig selv, hvordan det dog er kommet hertil. Dette handler ikke blot om Ukraines fremtid – men om hele Europas. Med vicepræsident JD Vances gigantiske bøn til europæerne i München har det vist sig, at USA nu fører en global kulturkrig. Trump-lejren projicerer sit had til Det Demokratiske Parti over på Europa og fremstiller kontinentet som et woke, dekadent og liberalt eliteprojekt. Den karikatur, Putin længe har fremmanet gennem sin troldehær og andre propagandamidler, bliver i disse dage bekræftet af selveste Washington. Maga-bevægelsens strategi handler derfor ikke blot om at genskabe amerikansk storhed. Som en tysk regeringsrepræsentant sagde til avisen Die Zeit i denne uge, har Europa at gøre med »en revolutionær amerikansk regering, der

lid til USA. Men det er en udvikling, som kommer til at tage meget lang tid«.

Alene hjemme
Min chefredaktør, Christian Jensen, skrev i ugens løb i en leder, at »Europa er alene hjemme«. Har han ikke ret i, at Europa er vores nærmeste allierede nu?
»Christian Jensens analyse er baseret på forudsætningen om, at der findes et Europa, hvor vi kan finde frem til fælles interesser og værdier og tale med en samlet stemme. Og det vil jeg nok være lidt mere skeptisk omkring. Det er Ukrainekrigen jo et eksempel på«. *Hvordan er Ukrainekrigen et eksempel på det?*
»I Sydeuropa fylder Ukrainekrigen eksempelvis mindre, end den gør hos os. Hvordan har Frankrig og Tyskland forholdt sig til krigen? De var relativt tilbageholdende med deres støtte et stykke henad vejen, selv om Frankrig nu er blevet mere aktive. Så man kan sagtens ønske sig et mere samlet Europa, men det er jeg faktisk ikke sikker på findes lige nu«. *Hvor efterlader det så Danmark?*
»Uden at kritisere din chefredaktørs analyse, så tror jeg, at jeg ville skrive, at Danmark er alene hjemme«. *Hvis Danmark er alene hjemme, hvordan gør vi os så relevante?*

»Det er vigtigt at forstå, at det ikke er et enten-eller for Danmark. At enten er USA vores sikkerhedspolitiske allierede, eller også er det et samlet Europa. Opgaven for Danmark er netop at balancere de to parter og forsøge at finde fælles fodslag«. *Har du et bud på et område, hvor Danmark ville kunne finde fælles fodslag med både USA og Europa?*
»USA og Europa har en fælles interesse i at sikre en stabil europæisk orden og at undgå en global orden, der i højere og højere grad afspejler kinesiske interesser. Det kræver fortsat samarbejde på en lang række områder, uanset om man kan lide hinanden eller ej. Som et lille land er vi vant til at finde de pragmatiske løsninger og undgå de ideologiske udfald, som ofte præger stormagternes retorik«. *Det kan lyde som en udfordring.*
»Generelt søger småstater forudsigelighed og stabilitet i international politik. Og hvis der er to ting, Trump har gjort til sit varemærke, er det nok uforudsigelighed og ustabilitet. Så jo, det er bestemt en udfordrende situation, Danmark står i nu«. *Hvordan er det lykkedes for Danmark indtil videre?*
»Ret godt, faktisk. Jeg synes, at den udvikling, vi har set, efter at Trump er kommet til, er en udvikling, hvor man fra dansk side har formået at styrke sin status og indflydelse i international og europæisk politik. Mette Frederiksen har formået at bruge krisen omkring Grønland som en platform til at rejse rundt og skabe opbakning til Danmark«. *Går hun på den måde ikke imod USA?*
»Det synes jeg ikke. Hun balancerer netop bare forholdet til begge parter. I min optik har Danmark nærmest været et foregangsland, når det handler om, hvordan Europa har reageret på USA's kritik om, at vi i Europa eksempelvis ikke investerer nok i vores forsvar. Der har Mette Frederiksen været hurtig til at reagere tydeligt ved at imødekomme USA i forhold til at se på, hvordan Danmark kan gå ind og

sigter mod et kup i flere europæiske lande, ikke mindst Tyskland«. Trumps administration er i færd med at splitte Europa og fremme en højreradikal alliance. Partierne har allerede vundet frem i Ungarn, Italien, Serbien, Østrig og Tyskland. Redskaberne er sociale medier. Under dække af ytringsfrihed vil Trump og hans techbros sætte nye, mere lempe-lige regler for hadtale og bruge dem som rambuk mod de europæiske demokratier. Musk og Vance har allerede erklæret deres opbakning til Alternative für Deutschland op til det tyske valg. Og som Frankfurter Allgemeine Zeitung afslørede for nylig, er AfD nået langt bredere ud på X end noget andet tysk parti, siden Musk åbent gav partiet sin støtte. Hvem ved, hvad Mark Zuckerberg finder på, næste gang han skal please USA's selvudråbte konge?

ALT DETTE EFTERLADER Europa i en skrøbelig position. I de europæiske hovedstæder må man forstå, at det desværre nu er den stærkestes lov, som gælder. Europæerne må rejse sig fra fatalismens lænestol og forstå, som historikeren Timothy Snyder sagde for nylig, at Europas afgørende time er nu. Hvis Europa virkelig står ved sine værdier, skal det nu støtte Ukraine med det, som landet har brug for af penge, våben og sikkerhedsgarantier. Men militær og økonomisk oprustning er langtfra nok. Denne europæiske time kalder også på et opgør med afhængigheden af amerikansk tech, der med al tydelighed udgør en strategisk svaghed. Dette er øjeblikket, hvor EU, staterne og mediehusene bør investere langt flere af sine økonomiske midler i den offentlighed, der sikrer de politiske processer mod orwellske løgne og manipulation. Kan Europa mønstre den nødvendige styrke? Vil de næste år blot blive fulde af fine tilkendegivelser, men meget lidt handling? Det er usikkert. Men fremtiden har altid været usikker for dette smukke og grusomme kontinent, som tidligere har set de værste civilisationsbrud. Der er ingen tvivl om, at de politiske processer vil skulle gå stærkt i de næste uger og måneder. Men måske er denne demokratiske eftertænsksomhed, denne europæiske lyst og evne til at ville diskutere og tænke lidt for meget over beslutningerne, paradoksalt nok også en værdifuld egenskab, som vi skal huske at værne om nu, hvor rigtig meget skal forandres på rigtig kort tid. christian.j.idskov@pol.dk

BLÅ BOG

Privatfoto

Anders Wivel

Født 1970.

Professor ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet.

Har udgivet en lang række artikler og bøger om dansk og international sikkerhedspolitik, senest bogen 'International Organizations and Peaceful Change in World Politics' (2025).

bidrage militært. Der synes jeg, at andre europæiske ledere har udtrykt sig mere i sårede følelser«.

Kan få det svært
Men må Danmark altså bare lære at leve med USA og Trump, uagtet hvad de gør?
»Det korte svar er ja. International politik handler om at vælge det mindste onde. Og det gælder i allerhøjeste grad for småstater. Derfor handler det for Danmark om at holde USA tilfredse og ikke risikere at tage del i en europæisk retorik, der skubber amerikanerne længere væk«. *Det er kompromisets kunst for Danmark?*
»Det vil det være. Det vigtige for Danmark er at vise, hvordan vi er relevante og nyttige for USA's interesser i den her situation. Men samtidig skal vi definere klart og tydeligt, hvad der er vores røde linjer er i forhold til at del-tage i den amerikanske dagsorden«. *Taler historien til Danmarks fordel?*
»Jeg vil sige, at det afhænger lidt af, hvad det er, Danmark gerne vil her. Hvis man tænker på at bevare Danmarks nationale sikkerhed, så tror jeg, at vi har rigtig fine muligheder. Hvis det derimod handler om dansk indflydelse rundt omkring i verden, kan vi få det svært. En af de store danske politiske dagsordener internationalt har jo for eksempel været klimapolitik, og det er jo slet ikke det, der fylder for stormagterne i øjeblikket«. magnus.lassen@pol.dk